

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC)*

Eastern Economic Corridor (EEC) Development Strategy

¹หรรษธร ณรงค์, วิจิตรา ศรีสอน และ สันฐาน ชยนนท์

¹Hassathron Narong, Wijittra Srisorn and Sunthan Chayanon

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

¹Corresponding Author's E-mail: kongkiatch1986@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ของระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกกับยุทธศาสตร์ชาติและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) 2) หาแนวทางการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก และ 3) นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 คน โดยการจัดกลุ่มสนทนา จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย SWOT Analysis และ TOWS Matrix วิเคราะห์บทสรุปเชิงเนื้อหา และตรวจสอบข้อมูลโดยเทคนิคสามเส้า ด้านคน เวลา และสถานที่

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสัมพันธ์ของระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกกับยุทธศาสตร์ชาติและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 ยุกระดับอุตสาหกรรม ทำให้เศรษฐกิจเติบโตในระยะยาว ยุกระดับพื้นที่ 3 จังหวัดคือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง และฉะเชิงเทรา มุ่งเน้นสนับสนุนการพัฒนาด้านนวัตกรรม เทคโนโลยี สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจ สร้างเสริมความร่วมมือกับหลากหลายองค์กรภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ 2) แนวทางการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกการประกาศเขตส่งเสริมใน 5 พื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ (1) เขตส่งเสริมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก: เมืองการบินภาคตะวันออกหรือ Special EEC Zone : Eastern Airport City บริเวณสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา (2) เขตส่งเสริมนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi) จังหวัดระยอง (3) เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Park Thailand: EECd) จังหวัดชลบุรี (4) นิคมอุตสาหกรรม Smart Park จังหวัดระยอง และ (5) นิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด 4 จังหวัดระยอง 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก พบจุดแข็งด้านการพัฒนาพื้นฐานด้านการขนส่งและระบบสาธารณูปโภค นโยบายอุตสาหกรรมพัฒนาต่อยอด และการพัฒนาโครงการเมืองอัจฉริยะซึ่งสามารถนำมากำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยใช้ยุทธศาสตร์ LIS ประกอบด้วย (1) Logistics โลจิสติกส์ (2) Industry อุตสาหกรรม (3) Smart city เมืองอัจฉริยะ

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์; การพัฒนา; ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

Abstract

The objectives of this research paper were 1) to study the relationship of the Eastern Economic Corridor with the national strategy and the ASEAN Economic Community (AEC), 2) to find a guideline for the development of the Eastern Economic Corridor, and 3) to present a strategy for the development of the Eastern Economic Corridor. Is qualitative research the sample group consisted of 1 person and by group discussion of 10 people. Data were analyzed by SWOT Analysis and TOWS Matrix. and examined the data by triangular technique on people, time, and place.

The results showed that 1) the relationship of the Eastern Economic Corridor with the national strategy and the ASEAN Economic Community. build competitiveness and economic performance development The Eastern Economic Corridor is a strategic plan under Thailand 4.0 to upgrade the industry. make the economy grow in the long term by upgrading the area in 3 provinces, namely Chachoengsao, Chonburi, and Rayong and Chachoengsao Focus on supporting the development of innovation, technology, and adding value to the economy. Strengthen cooperation with many organizations under the Economic Partnership Agreement 2) Guidelines for the development of the Eastern Economic Corridor. Declaration of promotion zones in 5 target areas, namely (1) the Eastern Economic Corridor Promotion Zone: Eastern Aviation City or Special EEC Zone: Eastern Airport City at U-Tapao International Airport (2) Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi, Rayong Province (3) Digital Park Thailand: EECd Chonburi Province (4) Smart Park Industrial Estate, Rayong Province and (5) Hemaraj Industrial Estate Eastern Seaboard 4, Rayong Province 3) Strategies for developing the Eastern Economic Corridor Found strengths in infrastructure development in transportation and utilities. Industrial development policy and the development of smart city projects can be used to formulate the Eastern Economic Corridor development strategy. By using LIS strategies, consisting of (1) Logistics (2) Industry (3) Smart city.

Keywords: Strategy; Development; Eastern Economic Corridor

บทนำ

การเชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อนจากการรวมกลุ่มภายในภูมิภาคและการเปิดเสรีด้านต่าง ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความเชื่อมโยงของระบบนิเวศ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวจะก่อให้เกิดความท้าทายในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่รอบคอบและครอบคลุมเพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการ

พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (National Strategy Committee, 2018) ในขณะที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในภูมิภาคและในโลกปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นสภาวะการเมืองในต่างประเทศ การแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในระดับภูมิภาคอย่างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ที่มีจุดมุ่งหมายผลักดันอาเซียนให้เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีการเคลื่อนสินค้า บริการ การลงทุนและแรงงานฝีมือได้อย่างเสรี ส่งผลให้บริษัทต่างชาติมีตัวเลือกในการตั้งฐานการผลิตและกระจายสินค้าเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในประเทศเวียดนามที่ปัจจุบันได้กลายมาเป็นคู่แข่งทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ด้วยเศรษฐกิจที่พัฒนาอย่างก้าวกระโดด และข้อได้เปรียบด้านแรงงานจำนวนมากที่มีค่าแรงต่ำ (Tadpitakul, 2017) ดังนั้นเพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง และข้ามผ่านอุปสรรคต่างๆ ไปได้ไม่ว่าจะเป็นภัยคุกคามได้ปานกลางความผันผวนของเศรษฐกิจและการเมืองโลก ตลอดจนการแข่งขันด้านการค้าการลงทุนกับต่างประเทศ ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าด้วยการยกระดับเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม

ภาคตะวันออกของประเทศไทยตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุดของภูมิภาคอาเซียน สามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศจีนและอินเดียที่มีประชากรจำนวนมากและมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง นอกจากนี้ 3 จังหวัด ภาคตะวันออก (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง) ยังเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน โดยมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ประกอบด้วย ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (มอเตอร์เวย์) รถไฟฟ้าทางคู่ และสนามบินอู่ตะเภา มีเมืองพัทยาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก รวมทั้งยังมีพื้นที่เพียงพอสำหรับรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม จึงสามารถพัฒนาต่อยอดสู่การเป็น “ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)” เพื่อให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของเอเชีย ที่จะสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชน (National Economic and Social Development Board, 2016)

โครงการ EEC จึงเป็นการยกระดับพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกของไทยซึ่งต่อยอดความสำเร็จมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก หรือ Eastern Seaboard มีการผ่อนคลาຍกฎหมายหรือกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าการลงทุนในพื้นที่ปกติ โดยที่โครงการนี้เป็นส่วนสำคัญที่ผลักดันให้ประเทศมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ด้วยการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ย 8% ต่อปี ส่งผลให้พื้นที่ภาคตะวันออกกลายเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมสำคัญ อาทิ ศูนย์การผลิตปิโตรเคมีที่มีขนาดใหญ่เป็น 1 ใน 5 ของเอเชีย (Strategy and

Information for Development Division, Rayong Province, 2018) และศูนย์กลางการผลิตยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ หรือ “Detroit of the East” ด้วยความพร้อมด้านทำเลที่ตั้งที่มีความได้เปรียบในการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาค โครงการ EEC จึงเป็นความหวังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศในยุคอุตสาหกรรม 4.0 (Jaroonpipatkul, 2017) และในการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน อีกทั้งยังดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่ (New S-Curve) เพื่อสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบสินค้าและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า โดยมีเป้าหมายหลักในการเติมเต็มภาพรวมในการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศ เพื่รองรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ผ่านกลไกการบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน (Eastern Economic Corridor Development Office, 2016)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) โดยมุ่งเน้นศึกษาถึงแนวทางการปฏิบัติตามแผนพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกปี พ.ศ.2560-2564 เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านเศรษฐกิจ และสามารถยกระดับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของประเทศและเอเชีย ความสัมพันธ์ของระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) กับยุทธศาสตร์ชาติและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) อีกทั้งเพื่อนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างด้านการพัฒนาเขตเศรษฐกิจอื่น ๆ ทั่วประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) กับยุทธศาสตร์ชาติและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC)
3. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) โดยเป็นกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) อันประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร (Documentary research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการจัดกลุ่มสนทนา (Focus group) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ SWOT Analysis และ TOWS Matrix รวมทั้งวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 1 ประชากรในการวิจัย คือผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่จำนวนทั้งสิ้น 17 คน

ขั้นตอนที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในสัมภาษณ์ ครึ่งนี้ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 17 คน และการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 10 คน โดยการการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) มีการตรวจสอบเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) ซึ่งเป็นคำถามที่มุ่งหวังให้ผู้ตอบมีอิสระในการตอบคำถาม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบคำถามตรงประเด็นกับหัวข้อที่ทำการศึกษา เพื่อจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสืบค้นรวบรวมและจัดบันทึกรายการข้อมูลที่เป็นข้อความสาระสำคัญลงในแบบบันทึกข้อมูล ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามประเด็นที่กำหนด และตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารโดยคัดเฉพาะสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องนำมาประมวลสรุปพร้อมทั้งนำเสนอในลักษณะข้อความตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในครั้งนี้เริ่มจากการค้นหาข้อมูลตามเอกสารบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Survey) และนำมาประมวลสรุปพร้อมทั้งนำเสนอในลักษณะข้อความตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมทั้งหาข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ โดยประเด็นของการสัมภาษณ์ จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการตัดสินใจ ประกอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปแล้วลงมือสร้างข้อสรุปประเด็นต่าง ๆ และใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงบรรยายโดยการประมวลข้อสรุปที่ได้ในพื้นที่ทำการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) กับยุทธศาสตร์ชาติและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ของระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออกกับยุทธศาสตร์ชาติและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ สร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมืองเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก ระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออกเป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 พัฒนาเชิงพื้นที่ต่อยอดความสำเร็จจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ยกกระดับอุตสาหกรรม เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ทำให้เศรษฐกิจเติบโตในระยะยาว ยกกระดับพื้นที่ 3 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง รองรับการแข่งขันเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ ผลักดันให้

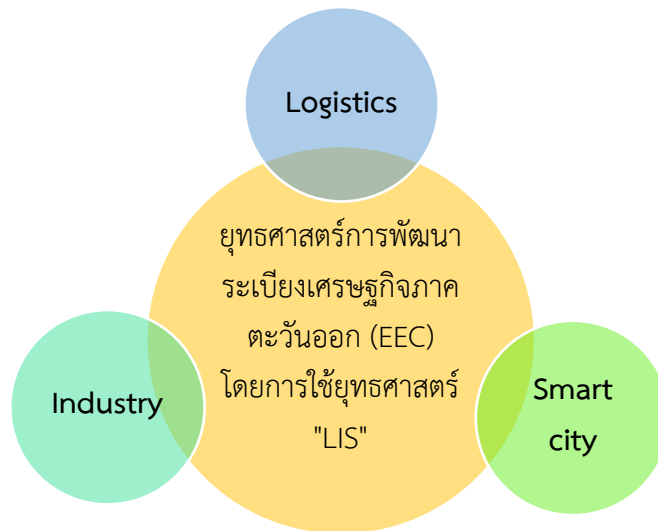
เกิดความร่วมมือในการยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรมใน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย เพิ่มความร่วมมือทางธุรกิจตามนโยบายอุตสาหกรรม 4.0 มุ่งเน้นสนับสนุนการพัฒนาด้านนวัตกรรม เทคโนโลยี สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจ สร้างเสริมความร่วมมือกับหลากหลายองค์กรภายใต้ความตกลง หุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก การประกาศเขตส่งเสริมใน 5 พื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ (1) เขตส่งเสริมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก: เมืองการบินภาคตะวันออก หรือ Special EEC Zone : Eastern Airport City ขนาดพื้นที่ 6,500 ไร่ บริเวณสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา เพื่อยกระดับสนามบินอู่ตะเภาให้เป็นศูนย์กลาง การบิน รองรับผู้โดยสาร 15-35-60 ล้านคน/ปี ในระยะ 5-10-15 ปี ตามลำดับ (2) เขตส่งเสริมนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi) ตั้งอยู่ในบริเวณ วังจันทร์วัลเลย์ จังหวัดระยอง ขนาด 3,302 ไร่ และบริเวณอุทยานรังสรรค์ นวัตกรรมอวกาศ อำเภอสรรพยา จังหวัดชลบุรี ขนาดพื้นที่ 120 ไร่ เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมและชุมชนด้วยการพัฒนาวิจัยและนวัตกรรม เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก วังจันทร์วัลเลย์ ตั้งอยู่บนที่ดินของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ติดทางหลวงหมายเลข 344 อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง รองรับการพัฒนาเป็นศูนย์กลางเทคโนโลยีระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์และระบบอัจฉริยะ (ARIPOLIS) เทคโนโลยีชีวภาพและชีววิทยา (BIOPOLIS) เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก อุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ (Space Krenovation Park) ตั้งอยู่ที่ ตำบลทุ่งสุขลา อำเภอสรรพยา จังหวัดชลบุรี รองรับการพัฒนาเป็นศูนย์กลางเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (SPACE KRENOVAPOLIS) (3) เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Park Thailand: EECd) บริเวณอำเภอสรรพยา จังหวัดชลบุรี ขนาดพื้นที่ 709 ไร่ เพื่อขยายและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลเดิมรองรับการเป็น Data Hub ของอาเซียน (4) นิคมอุตสาหกรรม Smart Park จังหวัดระยอง พื้นที่ 1,466 ไร่ บริเวณนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจรและการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (5) นิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด 4 จังหวัดระยอง พื้นที่ 1,900 ไร่

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ใช้ยุทธศาสตร์ LIS คือ (1) Logistics การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อดึงดูดนักลงทุนทั้งไทยและต่างประเทศ (2) Industry วิสัยทัศน์เชิงนโยบาย Thailand 4.0 กำหนด 5 อุตสาหกรรมพัฒนาต่อยอด ได้แก่ อุตสาหกรรม ยานยนต์แห่งอนาคต อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมถึง 5 อุตสาหกรรมใหม่ ได้แก่ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ และอุตสาหกรรมดิจิทัล (3) Smart city พัฒนาเมืองอัจฉริยะ ประกอบด้วย การสัญจร พลังงาน ชุมชน สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และการบริหารจัดการอัจฉริยะการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

องค์ความรู้ใหม่

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก มีการใช้ยุทธศาสตร์ LIS คือ (1) Logistics (2) Industry (3) Smart city เพื่อยกระดับการเป็นเมืองที่มี ระบบการขนส่ง ระบบอุตสาหกรรม และระบบการพัฒนาเมืองอย่างมีคุณภาพ โดยมีโมเดล ดังนี้

รูปภาพที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC)
โดยการใช้ยุทธศาสตร์ "LIS"

โดยวิธีการของโมเดล LIS นี้ จะช่วยให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง อุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ฯลฯ และการบริหารจัดการเมืองเป็นไปอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ เศรษฐกิจภายในประเทศจะสามารถพัฒนาและวงจรของระบบสังคมเมืองก็จะพัฒนาตามไปในทุกมิติ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ความสัมพันธ์ของระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกกับยุทธศาสตร์ชาติและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ สร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมือง เชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 พัฒนาเชิงพื้นที่ต่อยอดความสำเร็จจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ยกกระดับอุตสาหกรรม เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ทำให้เศรษฐกิจเติบโตในระยะยาว ยกกระดับพื้นที่ 3 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง รองรับการแข่งขันเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ ผลักดันให้เกิดความร่วมมือในการยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรมใน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย เพิ่มความร่วมมือทางธุรกิจตามนโยบายอุตสาหกรรม 4.0 มุ่งเน้นสนับสนุนการพัฒนาด้านนวัตกรรม เทคโนโลยี สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจ สร้างเสริมความร่วมมือกับหลากหลายองค์กรภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ สอดคล้องกับ Office of the

National Economic and Social Development Board (2016) ในส่วนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 พบว่า ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เศรษฐกิจโลกยังอยู่ในช่วงของการฟื้นตัวจากปัญหาวิกฤตต่าง ๆ การแข่งขันในตลาดโลกจะรุนแรงขึ้นโดยที่ประเทศต่าง ๆ มุ่งเน้นการนำนวัตกรรมมาเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขัน ในขณะที่เศรษฐกิจไทยขยายตัวต่ำกว่าศักยภาพมาต่อเนื่องหลายปี ทั้งจากผลกระทบของเศรษฐกิจโลกที่ซบเซาและข้อจำกัดภายในประเทศ รวมถึงเสถียรภาพทางการเมืองที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลผลิตภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขันรวมทั้งฐานเศรษฐกิจภายในประเทศขยายตัวช้า 5 ปี ในระยะต่อจากนี้ไปจึงเป็นช่วงเวลาของการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยให้กลับมาขยายตัวได้สูงขึ้น โดยการเร่งการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ตามแผนที่วางไว้ และสร้างบรรยากาศการลงทุนที่จูงใจให้ภาคเอกชนขยายการลงทุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาเป้าหมายสำคัญ และขณะเดียวกัน 5 ปีต่อจากนี้เป็นช่วงของการปฏิรูปเศรษฐกิจ ในหลายด้านเพื่อวางพื้นฐานให้สามารถพัฒนาต่อยอดให้ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงได้ภายในปี พ.ศ. 2570 ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยการใช้นวัตกรรม คุณภาพคน และการปรับปรุงด้านกฎระเบียบ และการบริหารจัดการที่ดีเป็นปัจจัยนำเข้าในการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ United Nations Conference on Trade and Development (2019) เรื่อง Special Economic Zones พบว่า เนื่องจากแรงกดดันในการแข่งขันของเขตเศรษฐกิจพิเศษ สามารถดึงดูดการลงทุนที่มีประสิทธิภาพในระดับนานาชาติ ซึ่งประเทศต่าง ๆ จะมีการแข่งขันกัน แม้มีรูปแบบใหม่ ๆ ของเขตเศรษฐกิจที่มีความเชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติ มุ่งเน้นไปที่ตลาดในประเทศและต่างประเทศ หรือการกำหนดเป้าหมายความสามารถ ด้านนวัตกรรม เช่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีขั้นสูงหรือเขตเศรษฐกิจสีเขียว เขตเศรษฐกิจพิเศษก็ยังคงเป็น ส่วนสำคัญของความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารเศรษฐกิจมหภาคให้มีเสถียรภาพ เพิ่มประสิทธิภาพ ภาคการเงิน และดูแลวินัยทางการเงินการคลังควบคู่กับการดำเนินยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขาทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการที่เป็นฐานรายได้เดิมและขยายสาขาการผลิตและบริการใหม่ ๆ สำหรับอนาคต

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก การประกาศเขตส่งเสริมใน 5 พื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ (1) เขตส่งเสริมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก: เมืองการบินภาคตะวันออก หรือ Special EEC Zone: Eastern Airport City ขนาดพื้นที่ 6,500 ไร่ บริเวณสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา เพื่อยกระดับสนามบิน อู่ตะเภาให้เป็นศูนย์กลางการบิน รองรับผู้โดยสาร 15-35-60 ล้านคน/ปี ในระยะ 5-10-15 ปี ตามลำดับ (2) เขตส่งเสริมนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi) ตั้งอยู่ในบริเวณ วังจันทร์วัลเลย์ จังหวัดระยอง ขนาด 3,302 ไร่ และบริเวณอุทยานรังสรรค์ นวัตกรรมอวกาศ อำเภอดงศรีราชา จังหวัดชลบุรี ขนาดพื้นที่ 120 ไร่ เพื่อยกระดับอุตสาหกรรม และชุมชน ด้วยการพัฒนานวัตกรรมและนวัตกรรม เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก วังจันทร์วัลเลย์ ตั้งอยู่ บนที่ดินของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ติดทางหลวงหมายเลข 344 อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง รองรับการพัฒนาเป็นศูนย์กลางเทคโนโลยีระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์ และระบบอัจฉริยะ (ARIPOLIS) และเทคโนโลยีชีวภาพและชีววิทยา (BIOPOLIS) เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

ภาคตะวันออก อุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ (Space Inspirium) ตั้งอยู่ที่ ตำบลทุ่งสุขลา อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี รองรับการเป็นศูนย์กลางเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (Space Krenovapolis) (3) เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Park Thailand: EECd) บริเวณอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ขนาดพื้นที่ 709 ไร่ เพื่อขยายและปรับปรุง โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลเดิมรองรับการเป็น Data Hub ของอาเซียน (4) นิคมอุตสาหกรรม Smart Park จังหวัดระยอง พื้นที่ 1,466 ไร่ บริเวณนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง เพื่อรองรับอุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร และการท่องเที่ยว กลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และ (5) นิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด 4 จังหวัดระยอง พื้นที่ 1,900 ไร่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Academic Office of the Secretariat of the House of Representatives (2017) เรื่องระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ความหวังใหม่เพื่อเศรษฐกิจไทยเติบโตอย่างยั่งยืน พบว่า รัฐบาลไทยภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ริเริ่มโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของรัฐบาลในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย 4.0” เพื่อให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำและเมืองที่น่าอยู่ของเอเชียที่จะช่วยสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชน โดยได้กำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพิ่มเติมที่เชื่อมโยงกับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ในเบื้องต้นครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัดในภาคตะวันออก ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง เนื่องจากตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุดของภูมิภาคอาเซียนสามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศจีนและอินเดียที่มีประชากรจำนวนมากและมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง ขณะเดียวกันยังมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ และยังเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ ด้วยเหตุนี้โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ดังกล่าวจึงถูกคาดหวังให้เป็นการยกระดับ (สปริงบอร์ด) ของการลงทุนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยอย่างยั่งยืน และยังสอดคล้องกับ Office of the Eastern Economic Corridor Policy Committee (2019) ที่อธิบายว่า คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2559 เห็นชอบในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development : EEC) เพื่อให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริม 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอนาคต (New Engine of Growth) มีพื้นที่ดำเนินงานใน 3 จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาเมืองใหม่

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก มีการใช้ยุทธศาสตร์ LIS คือ (1) Logistics การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อดึงดูดนักลงทุนทั้งไทยและต่างประเทศ (2) Industry วิสัยทัศน์เชิงนโยบาย Thailand 4.0 กำหนด 5 อุตสาหกรรมพัฒนาต่อยอด ได้แก่ อุตสาหกรรม ยานยนต์แห่งอนาคต อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมถึง 5 อุตสาหกรรมใหม่ ได้แก่ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์

อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ และอุตสาหกรรมดิจิทัล (3) Smart city พัฒนาเมืองอัจฉริยะ ประกอบด้วย การสัญจร พลังงาน ชุมชน สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และการบริหารจัดการอัจฉริยะการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Office of the Board of Investment (2015) เรื่อง A Guide to Investment in the Special Economic Development Zones พบว่า ตามนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาพื้นที่ชายแดน ซึ่งเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตส่งเสริมการค้าและการลงทุนที่สำคัญที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมสำหรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ 10 แห่งที่ จังหวัด ตาก สระแก้ว ตราด มุกดาหาร สงขลา เชียงราย หนองคาย นครพนม กาญจนบุรี และนราธิวาส รัฐบาลจัดให้มีมาตรการสนับสนุนและการส่งเสริมอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐาน รวมถึงสิทธิประโยชน์ทางภาษีและไม่เกี่ยวเนื่องกับภาษี การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service Center = OSS) และมาตรการอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนติดกับพม่า ในจังหวัดกาญจนบุรี สาธารณรัฐประชาชนลาวที่เชียงรายมุกดาหาร หนองคาย และ นครพนม ราชอาณาจักรกัมพูชาที่สระแก้ว และมาเลเซียที่สงขลาและนราธิวาส ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2553 - 2557) มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับ 4 ประเทศเพื่อนบ้านข้างต้น มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องโดยเฉลี่ย 900,000 ล้านบาท และจะยังคงเติบโตต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปลายปี พ.ศ. 2558 ปัจจุบันศูนย์กระจายสินค้าและอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเริ่มสนใจที่จะลงทุนในประเทศเหล่านี้ เพื่อเข้าถึงแรงงานและกระจายสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้านอย่างสะดวก รวมถึงนำเข้าสินค้า วัตถุดิบ วัสดุ หรือ ชิ้นส่วนจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่ประเทศไทยในอนาคต เมื่อ AEC เป็นรูปร่างอย่างสมบูรณ์ การสื่อสารทางธุรกิจและการเชื่อมต่อสำหรับวัตถุดิบ วัสดุ และห่วงโซ่อุปทานรวมถึงตลาดผู้บริโภคในประเทศตามแนวชายแดนของประเทศไทยได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้รัฐบาลได้ใช้นโยบายและมาตรการสนับสนุนอื่น ๆ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการลงทุน ในส่วนของโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนให้มีการจัดสรรที่ดินให้เข้าร่วมทั้งจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service Center = OSS) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักลงทุน กิจกรรมหรืออุตสาหกรรมที่เหมาะสมสำหรับการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น อุตสาหกรรมที่พึ่งพาวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้าน การค้าชายแดนที่ต้องการจัดตั้งคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าเพื่อส่งต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้าน และมีการท่องเที่ยวตลอดจนกิจกรรมด้านบริการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการขยายตัวของชุมชนโดยรอบเขตเศรษฐกิจพิเศษ

สรุป

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ของระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกกับยุทธศาสตร์ชาติและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) 2) หาแนวทางการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก และ 3) นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 คน โดยการจัดกลุ่มสนทนา จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย SWOT Analysis และ TOWS Matrix ผลการศึกษาพบว่า 1) การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเป็น

แผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 ยุกระดับอุตสาหกรรม ทำให้เศรษฐกิจเติบโตในระยะยาว 2) แนวทางการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกการประกาศเขตส่งเสริมใน 5 พื้นที่เป้าหมาย 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก มีการใช้ยุทธศาสตร์ LIS ที่ประกอบไปด้วย (1) โลจิสติกส์ (Logistics) (2) อุตสาหกรรม (Industry) (3) เมืองอัจฉริยะ (Smart city) เป็นยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาพื้นฐานด้านการขนส่งและระบบสาธารณูปโภค อุตสาหกรรม และเมืองอัจฉริยะ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกควรดำเนินการให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว เพื่อเป็นแกนนำในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

1.2 การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ควรยึดรูปแบบการบูรณาการการพัฒนาที่คำนึงถึงความเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่องด้านโครงสร้างพื้นฐาน การใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์กับประเทศสูงสุด โดยมีการจัดวางตำแหน่งสถานประกอบการและตำแหน่งการจัดวางระบบสาธารณูปโภคที่เหมาะสม และอยู่บนพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนประชาชนในพื้นที่ และผู้ประกอบการกิจการ รวมทั้งการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร เพื่อประชาชนในพื้นที่จะมีระบบสาธารณูปโภคและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นจากการพัฒนาระบบเหล่านี้

1.3 ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเป็นการต่อยอดจากการพัฒนาโครงการที่มีอยู่เดิม ดังนั้นการบริหารโครงการควรยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำนึงถึงการสร้างนวัตกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน บนพื้นฐานแนวคิดการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเป็นกลไกขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 แบบก้าวกระโดด และเป็นพื้นที่เป้าหมายแรกในการสร้างการลงทุนอุตสาหกรรมเป้าหมาย สร้างระบบการถ่ายโอนเทคโนโลยีขั้นสูงสู่คนไทยด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจแบบมีส่วนร่วม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรส่งเสริมให้มีการนำยุทธศาสตร์ LIS ไปใช้กับพื้นที่ เขตเศรษฐกิจพิเศษ 10 แห่งที่จังหวัด ตาก สระแก้ว ตราด มุกดาหาร สงขลา เชียงราย หนองคาย นครพนม กาญจนบุรี และนราธิวาส เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ หรือขยายผลทำการวิจัยในครั้งต่อไปตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12

References

- Academic Office, Secretariat of the House of Representatives. (2017). *Eastern Economic Corridor (EEC), a new hope for the sustainable Thai economy*. Bangkok: Academic Office, Secretariat of the House of Representatives.
- Eastern Economic Corridor Development Office. (2016). *Special Economic Corridor Development Project*. Online. Retrieved August 7, 2019, from <http://www.Eeco.ot.th/th>.
- Jaroonpipatkul, N. (2017). *EEC, a new investment locomotive of the decade*. Retrieved August 6, 2019, from <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/640761>.
- National Economic and Social Development Board. (2016). *Eastern Economic Regulation Development Work Plan*. Bangkok: Main Report, Office of the National Economic and Social Development Board.
- National Strategy Committee. (2018). *National Strategy 2018-2037 (short version)*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board.
- Office of the Board of Investment. (2015). *A Guide to Investment in the Special Economic Development Zones*. Bangkok: Office of the Board of Investment.
- Office of the Eastern Economic Corridor Policy Committee. (2019). *Manual for the establishment or expansion of special economic promotion zones*. Bangkok: Office of the Eastern Economic Corridor Policy Committee.
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2016). *National Economic and Social Development Plan Twelfth Edition, 2017 – 2020*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board.
- Strategy and Information for Development Division, Rayong Province. (2018). *Eastern Economic Corridor Development Project: Rayong Province*. Rayong: Rayong Provincial Office.
- Tadpitakul, S. (2017). EEC Eastern Economic Corridor. *Investment Promotion Journal*, 28(7), 8-14.
- United Nations Conference on Trade and Development. (2019). *Special Economic Zones*. Geneva: United Nations.